

בס"ד רבוננו של עולם אב הרחמים, יהי רצון שזכות רשב"י תעמוד לנו, ותגאלנו ברחמים רבים, אמן.

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: בְּחֻקֵי "כְּדָאֵי הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְסֻמוּךְ עֲלָיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק" 🕯️ כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:02

עֲרֵשׁ"ק טז' אִייר תשע"ד (16.5.14) © יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:15 ר"ת 20:57

הַפְּטָרָה: "ה' עֲזֵנִי" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"נוהגים שלא להסתפר עד **ל"ג בעומר** (כולל)... " (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

שְׁנֵינוּ בְּגִמְרָא (בְּמִוֹת סב'): "שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלְף זֻוּגִים (=עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֶלְף) תִּלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא, מִגְּבַת עַד אֲנְטִיפָרַס (שְׁמוֹת שֶׁל מְקוֹמוֹת), וְכָלָן מֵתוֹ בְּפָרֶק אֶחָד (=בְּתַקּוּפָה אַחַת), מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִהְגוּ כְּבוֹד זֶה לָזֶה. וְהָיָה הָעוֹלָם שְׁמֵם."

עַל-כֵּן, אֹמֵר ה"בֵּית יוֹסֵף", שְׁבִימִים אֵלוֹ צָרִיךְ לְהוֹגֵד **דִּינֵי אֲבִילוֹת**, וְלֹא לְהִרְבּוֹת בְּשִׂמְחָה (לֹא מְסִתְּפְרִים וְלֹא נוֹשָׂאִים אִשָּׁה) ל"ג יָמִים שְׁלָמִים. וּמִטַּעַם זֶה פָּסַק הַשְּׁלַחַן עָרוּךְ (או"ח סימן תצג, סעיף ב'): "נוהגים שלא להסתפר עד **ל"ג בעומר** (כולל), שאומרים שאז פסקו מלמות..."

וְהֵנָּה, רַבֵּנוּ רַבִּי חַיִּים וַיְטַל כּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ "פְּרִי עֵץ הַחַיִּים", שֶׁהִטַּעַם לְכַךְ שֶׁאֲסוּר לְסַפֵּר אֶת הַשְּׁעָרוֹת הַהֵן, מִכֵּיּוֹן שְׂרַבִּי עֲקִיבָא הָיָה דוֹרֵשׁ קוֹצִים וְתַגִּים וְכַתְרֵי אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם כְּדַמְיוֹן שְׁעָרוֹת עַל גְּבֵי הָאוֹתִיּוֹת. וּמִכֵּיּוֹן שֶׁכָּל תִּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא מֵתוֹ בְּזֶמַן סְפִירַת הָעֵמֶר, עַל-כֵּן אֲסוּר לְסַפֵּר אֶת הַשְּׁעָרוֹת, שֶׁהֵן רוֹמְזוֹת עַל הַקּוֹצִים וְהַתַּגִּים שֶׁעַל הָאוֹתִיּוֹת.

וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבֵּנוּ רַבִּי חַיִּים וַיְטַל (שֶׁעַר סְפִירַת הָעֵמֶר, פָּרֶק ז'): "וְהֵנָּה, רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה דוֹרֵשׁ סוּד קוֹצִין אֵלוֹ, בְּסוּד דוֹרֵשׁ כַּתְרֵי אוֹתִיּוֹת. וְלָכֵן, לְפִי שְׁמֵתוֹ תִּלְמִידֵיו, אֲסוּר לְהַסְתְּפֵר בְּיָמִים הָאֵלּוּ... (שְׁכּוֹן, רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה) דוֹרֵשׁ תְּלֵי תֵלִין שֶׁל הַלְכוֹת עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ, מֵעֵין 'קוֹצוֹתָיו תִּלְתְּלִים', הַנִּרְמָזִין בְּשַׁעָרוֹת." ("תִּלְתְּלִים" רוֹמְזִים ל"תְּלֵי תֵלִין").

וַיֵּשׁ לָנוּ לְתַמוּחָה עַל דְּבָרֵי רַבֵּנוּ, רַבִּי חַיִּים וַיְטַל. שֶׁהָרִי, אִם הַתַּגִּים וְהַקּוֹצִים שֶׁעַל גְּבֵי הָאוֹתִיּוֹת הֵם כְּדַמְיוֹן הַשְּׁעָרוֹת, אִם כֵּן, דוֹקָא כּוֹן הָיָה צָרִיךְ לְגַלַּח וְלְסַפֵּר אֶת הַשְּׁעָרוֹת, כְּדִי לְרַמּוֹז עַל תִּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא, שְׁמֵתוֹ, וְלֹא הָיָה מִי שֶׁיִּדְרוֹשׁ אֶת אוֹתָם קוֹצִים וְתַגִּים שֶׁעַל גְּבֵי הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם כְּדַמְיוֹן הַשְּׁעָרוֹת.

בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ "מִשְׁנֵה חֲסִידִים" מְבוֹאֵר עֲנִין זֶה כֵּן: בְּיָמֵי הַסְּפִירָה צָרִיךְ לְהִיזְהַר, וְלֹא לְגַלַּח וְלְסַפֵּר אֶת הַשְּׁעָרוֹת, כֵּיּוֹן שֶׁהַקּוֹצִים וְהַתַּגִּים הֵם כְּאִמּוֹר בְּבַחֲיִנַת "שְׁעָרוֹת" עַל גְּבֵי הָאוֹתִיּוֹת, וְהַמְּגַלַּח וְהַמְּסַפֵּר אֶת שְׁעָרוֹתָיו, הוּא כְּבִיכּוֹל מִכְּחִישׁ אֶת שְׂרַבִּי עֲקִיבָא הָיָה דוֹרֵשׁ תְּלֵי תֵלִים שֶׁל הַלְכוֹת עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ.

וּמוֹסִיף עַל-כֵּן הַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן, וְאוֹמֵר: נִרְאָה לִי לְבֹאֵר עֲנִין זֶה עַל-פִּי הַכְּתוּב בְּגִמְרָא (בְּכּוּרוֹת נ"ח): "תִּנְיָא, בֶּן עֲזָאִי אוֹמֵר: כָּל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל דּוֹמִים עָלַי כְּקְלִיפַת הַשּׁוֹם, חוּץ מִן הַקְּרַח הַזֶּה (=רַבִּי עֲקִיבָא)."

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִין זֶה - אֵיךְ קָרָא בֶּן עֲזָאִי לְתַנָּא הַקְּדוּשׁ רַבִּי עֲקִיבָא בְּשֵׁם "קְרַח"? וְהָרִי זֶה לְשׁוֹן גְּנוֹת... מְשִׁיב עַל-כֵּן הַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן וְאוֹמֵר: הֵנָּה, רְאִיתִי בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ "בֵּית יִשְׂרָאֵל" לַהַרְה"ק מוה"ר צְבִי מְזִידִיטְשׁוֹב זִיע"א (שְׁכַתָּב עַל-פִּי הַרְה"ק מְלוּבְלִין), כִּי בְּשַׁעָה שֶׁעָלָה מִשָּׁה לְמָרוֹם (לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה), מִצָּאוּ לַהֲקַב"ה שְׁיוֹשֵׁב וְקוֹשֵׁר כְּתָרִים לְאוֹתִיּוֹת (כְּתָרִים - אֵלוֹ הַקּוֹצִים וְהַתַּגִּים שֶׁעַל גְּבֵי הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה).

אֲמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִי מְעַכֵּב עַל יָדְךָ? (=מִי מְעַכֵּב אֶת מָה שְׁכַתְּבָתְךָ, שֶׁבְּגַלְלוּ אֶתְךָ לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם גַּם כְּתָרִים?) אֲמַר לוֹ (הַקְּב"ה): אָדָם אֶחָד יֵשׁ, שֶׁעֲתִיד לְהִיּוֹת בְּסוּף כְּמָה דוֹרוֹת, וְעֲקִיבָא בֶּן יוֹסֵף שְׁמוֹ, שֶׁעֲתִיד לְדְרוֹשׁ (עַל) כָּל קוֹץ וְקוֹץ תֵּלִין תֵּלִין (=כְּמוֹת גְּדוּלָה) שֶׁל הַלְכוֹת" (מְנַחוֹת כּט').

לְפִי זֶה נִמְצָא, שְׂרַבִּי עֲקִיבָא הָיָה לוֹקַח אֶת הַתַּגִּים, שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת הַשְּׁעָרוֹת שֶׁעַל גְּבֵי הָאוֹתִיּוֹת, וְהָיָה גּוֹזֵז מִן הָאוֹתִיּוֹת. לְפִי זֶה, נִמְצָא שֶׁהָאוֹתִיּוֹת נִשְׁאַרוּ קְרַחוֹת מִן הַתַּגִּים/הַשְּׁעָרוֹת. עַל-כֵּן קָרָא לוֹ בֶּן עֲזָאִי "קְרַח" - כֵּיּוֹן שְׂרַבִּי עֲקִיבָא עָשָׂה קְרַחוֹת עַל גְּבֵי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה.

כְּדִי לְהַבִּין עֲנִין זֶה בִּיתֵּר שְׂאֵת צְרִיכִים אֲנוּ לְדַעַת שֶׁהַקְּב"ה צִמְצַם אֶת רְצוֹנוֹ וְחוֹכְמָתוֹ בְּכֶמָה "לְבוּשִׁים" (=צִמְצוּמִים) עַד שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בְּאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הַמוֹבְנֵת לָנוּ. אוּלַם הַקּוֹצִים וְהַתַּגִּים, שֶׁהֵם "רְזִין עֲלָאִין" (=סוּדוֹת עֲמוּקִים) שֶׁל חוֹכְמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, לֹא יָכְלוּ לְהִתְלַבֵּשׁ בְּאוֹתִיּוֹת, וְעַל-כֵּן נִרְמָזִים הֵם כְּתָרִים וְכַקּוֹצִים עַל גְּבֵי הָאוֹתִיּוֹת. (כְּדִי לוֹמַר לָנוּ שֶׁהֵם סוּדוֹת גְּבוּהִים מְהֻאֹתִיּוֹת, וְאֵין לָהֶם אֲפָשְׁרוֹת לְהִתְלַבֵּשׁ בְּאוֹתִיּוֹת).

וְהֵנָּה, כִּידוּעַ, רַבִּי עֲקִיבָא הִשִּׁיג אֶת הַסוּדוֹת שֶׁל הַקּוֹצִים וְהַתַּגִּים, וְדָרַשׁ עֲלֵיהֶם תְּלֵי תֵלִים שֶׁל הַלְכוֹת, וְהִסְבִּיר אֶת רְמִיזָתָם. עַל-כֵּן, לְגַבֵּי, סוּדוֹת אֵלוֹ יִצְאוּ מִכָּל תַּגִּים וְאוֹתִיּוֹת. שֶׁהָרִי, הִבִּין הוּא אֶת סוּדָם, וּמִמִּילָא נַעֲשׂוּ הָאוֹתִיּוֹת קְרַחוֹת מִן הַתַּגִּים/הַשְּׁעָרוֹת. וְזֶהוּ שֶׁאֲמַר בֶּן עֲזָאִי: "כָּל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל דּוֹמִים עָלַי כְּקְלִיפַת הַשּׁוֹם, חוּץ מִן הַקְּרַח הַזֶּה (רַבִּי עֲקִיבָא)". שְׁכּוֹן, רַבִּי עֲקִיבָא עָשָׂה קְרַחָה בְּאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה.

וזהו הטעם לסיבה, מדוע אסור לספר את השערות בספירת העמר. שהרי, תלמידי רבי עקיבא מתו בימים אלו, ולא היו דורשים את הקוצים והתגים שעל גבי האותיות. ולכן אסור לספר את השערות - כדי לרמוז שנסארו התגים/השערות על גבי האותיות, כיון שלא היה מי שיידרוש אותם.

רבי שמעון בר יוחאי(=רשב"י) העיד על עצמו (סוכה מה'): "יכול אני לפטר את כל העולם פלו מן הדין".

המהרש"ם (הקדמה פרק א', חלק ב') מביא ביאור נאה על מה שאמרו חז"ל בגמרא ובמדרש, שלאחר מות האדם אומר הקב"ה לנפש: למה חטאת? למה עברת על המצוות? והנפש אומרת לפניו: ריבוננו של עולם, האם אני זאת שחטאתי לפניך? הגוף הוא שחטא ועבר על המצוות!

פונה הקב"ה לגוף ואומר לו: למה חטאת לפניי? אומר הגוף להקב"ה: אני חטאתי לפניך? הרי מי מנהיג את הגוף? הנפש! והיא שחטאה לפניך. והראיה - מיום שיצאה ממני הנשמה, הלא מושלך אני לפניך כחרס(=חסר יכולת). מה עושה הקב"ה?(=כיצד הוא דן את האדם לאחר מותו?) - מחזיר את הנשמה לגוף בקבר, ודן את שניהם כאחד!

והמשילו חז"ל ענין זה למלך, שהיה לו פרדס, והיו בו פרות נאים, והושיב בו שני שומרים - אחד חגר(=ללא רגלים) ואחד סומא(=עור), ואמר להם להיזהר בפרות. לאחר שהלך המלך, אמר החגר לסומא: רואה אני פרות נאים בפרדס. ענה לו הסומא: הבה ונאכל. אמר לו החגר: וכי אני יכול ללכת? ענה לו הסומא: וכי אני רואה?

מה עשו? רכב החגר על גבי הסומא, נטלו את הפרות ואכלו. לימים בא המלך, ואמר להם: היכן הפרות? אמר לו הסומא: וכי אני רואה? ואילו החגר ענה לו: וכי יכול אני ללכת? המלך שהיה פקח - מה עשה? - הרקיב את החגר על גבי הסומא, ודן אותם כאחד (עפ"י ילקוט שמעוני, ויקרא ד').

והנה, אומר המהרש"ם, למדנו במשנה (שבת צב'), על שני אנשים שעשו מלאכה בשבת, שפעם הם פטורים ופעם הם חייבים. הא כיצד?

הנה, אם כל אחד מהם יכול לעשות את המלאכה לבדו, ובכל זאת עשו אותה שניהם ביחד, פטורים הם. (אולם דבר זה אסור מגזירת חכמים). אולם אם אין היחיד יכול לבצע את העבודה לבדו, והוא זקוק לעזרת השני כדי לבצע את העבודה, הרי הם חייבים.

לפי זה, אומר המהרש"ם, אנו רואים שגוף ונשמה שחטאו יחד חייבים בדין, שהרי הגוף אינו יכול לעשות את העבירה ללא הנשמה. וכך גם הנשמה, שאין היא יכולה לעשות את העבירה ללא הגוף, ומאחר והם זקוקים זה לזה, חייבים הם בדין. אולם, אומר המהרש"ם, בהמשך המשנה (שם) מבואר, שרבי שמעון בר יוחאי סבור, שבשני המקרים, שנים שעשו מלאכה בשבת פטורים הם מן הדין. (גם כאשר אין היחיד מסוגל לעשות את העבודה לבדו, והוא זקוק לחברו - שניהם פטורים).

ויש לומר, שעל זה אומר רשבי: "יכול אני לפטר את כל העולם פלו מן הדין". שהרי, לפי שיטתו, שניהם פטורים - הגוף והנשמה. אולם, אומר המהרש"ם (בשם הגה"ק מפעריזאן זיע"א): "ואף דאנן קיימא לן דלא פרשב"י בזה(=למרות שאיננו הולכים לפי שיטתו של רשב"י), מכל מקום, היום ל"ג בעמר, שהוא הילולא דרשב"י, זכותו יגן על כל המתים להיות פטורין מן הדין".

ויש להוסיף מה שאמר הרה"ק רבי ברוך ממעזביז זיע"א, שכאשר יש מחלוקת בין חכמי הגמרא לבין חכמי המקובלים, ההלכה היא כמו שפסקו חכמי הגמרא.

נמצא, לפי זה, שעל-פי הרוב, אין הלכה כרשב"י. אבל, בעולם העליון, ההלכה היא כמו חכמי הקבלה, כלומר כרשב"י וחבריו. לכן, בל"ג בעמר, יום הסתלקותו של רשב"י לעולם העליון, זכה רשב"י לראות, שבעולם העליון ההלכה היא כמותו. ומטעם זה נקרא ל"ג בעמר "הילולא דרבי שמעון בר יוחאי" - כי רשב"י שמת שמחה גדולה במתן תורתו. לפי זה נמצא, שבל"ג בעמר, יום פטירתו של רבי שמעון בר יוחאי, מתעורר פוחו של התנא הקדוש לפטור את כל העולם מן הדין - כפי שהעיד רשב"י על עצמו (סוכה מה'): "יכול אני לפטר את כל העולם פלו מן הדין" - ולכן, עלינו לנצל יום זה ללימוד תורה ולעשיית מצוות לרוב, כדי "לעזור" לרבי שמעון בר יוחאי לפטור אותנו, בתוך שאר העולם, מן הדין.

קללות או ברכות?

הצדיק רבי נחום מצ'רנוביל בקר פעם, בשנות נעוריו, אצל הבעל שם טוב הקדוש (הבעש"ט), בשבת פרשת "בחקתי". בתום תפילת שחרית נגש הבעל שם טוב לקרוא את הפרשה כדרך בקדש, וכשהגיע לפסוקי התוכחה שבפרשה, הזמין את רבי נחום לעלות לתורה.

ברגע הראשון חלשה דעתו של רבי נחום, שדוקא אותו "כפדו" בעליה זו של פסוקי הקללה. אולם משהחל הבעל שם טוב בקריאת הפסוקים, הרגיש רבי נחום - שסבל יסורים ממחוישי גוף שונים - שעם קריאת כל פסוק מהתוכחה מסתלקים והולכים ממנו הפאבים והמחוישים הקשים אחד אחד. וכשסים הבעל שם טוב לקרוא את פסוקי התוכחה, חש רבי נחום בגופו מידה רבה של חיות ורעננות, כאילו נברא מחדש. עד זקנה ושיבה היה מזכיר רבי נחום מצ'רנוביל את טעמה המיוחד של אותה השבת, ששהה במחיצתו של רבי ישראל בעל שם טוב, ובזכותו של צדיק הדור נהפכו לו כל הקללות שבפרשת "בחקתי", לברכות... שבת שלום לכל בית ישראל!

בס"ד רבנו של עולם אב הרחמים, יהי רצון שזכות רשב"י תעמוד לנו, ותגאלנו ברחמים רבים, אמן.

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: בְּחֻקֵי "כְּדָאֵי הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְסֻמוּךְ עָלָיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק" 🕯️ כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:02

ערש"ק טז' אייר תשע"ד (16.5.14) © **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:15** ר"ת 20:57

הַפְּטָרָה: "ה' עִזָּי" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

בְּנֵי צִיּוֹן

"לְעוֹלָם (=תְּמִיד) בַּיּוֹם שֶׁיְהִיָּה פּוֹרִים יִהְיֶה ל'ג בְּעֶמְר, וְסִימְנָךְ פל"ג" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
מבואר בשלחן ערוך (או"ח סימן תכח' ס"א): ש"לְעוֹלָם (=תְּמִיד) בַּיּוֹם שֶׁיְהִיָּה פּוֹרִים יִהְיֶה ל'ג בְּעֶמְר, וְסִימְנָךְ פל"ג".
כלומר, פְּלָג הוא ראשי תיבות פּוֹרִים ל'ג בְּעֶמְר.

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, וכי מה הקשר בין פורים לבין ל'ג בְּעֶמְר?
ויש לומר על-פי מה שחדש ה"פרי לצדיק" (הרה"ק רבי צדוק הכהן זיע"א) (פורים, אות ב'), שבפורים קבלו עליהם
ישראל את **התורה שבַּעַל-פֶּה**. והביא ראיה לכך מהכתוב בגמרא (שבת פח): "וַיִּתְיַצְבוּ בַתְּחִילֵת הַהָר, אָמַר רַבִּי
אֲבָדִימִי בַר חַמָּא בַר חַסָּא: מְלַמֵּד שְׁכַפָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֵת הָהָר כְּגִיגִית (=הַעֲמִיד אֵת הָהָר עֲלֵיהֶם), וְאָמַר
לָהֶם: אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה - מוֹטֵב. וְאִם לֹא - שֵׁם תִּהְיֶה **קְבוֹרַתְכֶם**... אָמַר רַבָּא: אָף-עַל-פִּי-כֵן, הַדּוֹר
קִבְּלוּהָ בִימֵי אַחְשָׁרוּשׁ. דְּכָתִיב (מגילת אסתר ט): 'קִיְמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים' - 'קִיְמוּ' מֵה שֶׁקִּבְּלוּ כְּבָר."
והקשו ה"תוספות": למה היה צורך לכפות על ישראל הר כגיגית ולהכריחם לקבל את התורה? הלא כבר הסכימו
מִרְצוֹנָם הַטּוֹב לְקַבֵּל אֵת הַתּוֹרָה, כְּשֶׁאָמְרוּ: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע"?

ומצינו תרוץ על-כך במדרש תנחומא (נח אות ג'), כי מה שקבלו ישראל מִרְצוֹנָם הַטּוֹב היה רק תורה שבכתב,
שאפשר לקימה בנקל. אבל תורה שבַּעַל-פֶּה, שהיא ארוכה מארץ מידה, ויש בה הרבה חומרות וסיגים, לא רצו
ישראל לקבל, ולכן כפה עליהם הקב"ה הר כגיגית, והכריחם לקבל את התורה כלה כמקשה אחת.
מכל זה יוצא לנו, שכפית הר כגיגית היתה על התורה שבַּעַל-פֶּה, כיון שאת התורה שבכתב כבר קבלו ישראל
בהר סיני מאהבה, כשֶׁאָמְרוּ "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע". ולכן מובן ממילא שמה שאמר רבא: "אָף-עַל-פִּי-כֵן... קִבְּלוּהָ בִימֵי
אַחְשָׁרוּשׁ" - הכוונה היא על התורה שבַּעַל-פֶּה שקבלו ישראל מאהבה בימי אחשורוש.
בדרך זו מבאר רבי צדוק את הטעם לכך שקבעו חז"ל, לעשות את ימי הפורים (אסתר ט, כב) "ימי משתה
ושמחה". וכן, גם את הסיבה לכך שהאדם צריך להתבסס בַּיּוֹן, "עַד דְּלֹא יֵדַע (להבדיל) בֵּין בְּרוּךְ מְרַדְּכֵי לְאֲרוֹר
הַמֵּן".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מה ראו חז"ל לקבוע, שצריכים אנו לשמוח בפורים דוקא על-ידי שתית יין, ולא
על-ידי אכילת בשר?

ויש לומר, שהביאור הוא על-פי הכתוב, "לִכְּוֹ לַחֲמוֹ בְּלַחֲמֵי, וּשְׁתוּ בַּיּוֹן מְסַכְתִּי". ומבואר בזהר הקדוש (ח"ג רע"א):
"לִכְּוֹ לַחֲמוֹ בְּלַחֲמֵי - דָּא אֲוִרִיתָא דְּבַכְתָּב (=זאת התורה שבכתב). וּשְׁתוּ בַּיּוֹן מְסַכְתִּי' דָּא יִינָא דְּאֲוִרִיתָא
דְּבַעַל-פֶּה" (=זה היין, שהוא התורה שבַּעַל-פֶּה).

מבואר מכאן, כי התורה שבכתב מכונה 'לחם', והתורה שבַּעַל-פֶּה מכונה בתואר יַיִן. ולכן תקנו חז"ל לעשות
את ימי חג הפורים ימי משתה ושמחה של יַיִן, כדי לרמוז שקבלו ישראל מאהבה את התורה שבַּעַל-פֶּה, על-ידי
הנס של פורים.

וזהו גם הטעם לכך שהכינה אסתר את מפלת המן דוקא בשתית היין, כמו שכתוב (אסתר ז, ו'): "וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וְהַמֵּן
לְשִׁתוֹת עִם אֲסֹתֵר הַמֶּלֶכָה... בְּמִשְׁתַּה הַיּוֹן". שכן, ראתה ברוח הקדש שעל-ידי מפלתו של המן במשתה היין,
יקבלו ישראל את התורה שבַּעַל-פֶּה, המכונה "יַיִן".

ועתה יובן לנו גם, מדוע "מחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ברוך מרדכי, ל'ארוור המן" (=חייב אדם
להתבסס בַּיּוֹן) בפורים, עד שלא ידע להבדיל בין ברוך מרדכי לבין ארוור המן.

על-פי זה יובן גם מה שתקנו לנו חז"ל בפורים לקיים מצות "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים". שכן,
עיקר הקיום של התורה שבַּעַל-פֶּה הוא, שצריך לנהוג כבוד זה בזה. שכן, רק אז נמסרת התורה מדור לדור. ולא
כפי שעשו תלמידיו של רבי עקיבא, שלא נהגו כבוד זה בזה, וכל אחד מהם היתה עינו צרה בתורה של חברו,

וממילא לא העבירו את תורתם הלאה. וזאת, כפי שכתוב במדרש: "...רבי עקיבא אומר: שנים-עשר זוגות אלפים תלמידים היו לי, מגבת ועד אנטיפרס, וכלן מתו בחיי בין פסח לעצרת. ובסוף העמידו לי שבעה (תלמידים), ואלו הן: רבי יהודה, רבי נחמיה, רבי מאיר, רבי יוסי, רבי שמעון בן יוחאי, רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי, ורבי יוחנן הסנדלר. אמר להם (רבי עקיבא לתלמידיו החדשים): הראשונים לא מתו, אלא מפני שהיתה עיניהם צרה בתורה זה לזה. (ולכן) אתם לא תהיו כן! מיד עמדו (תלמידיו החדשים), ומלאו כל ארץ ישראל תורה".

הנה, מבואר מכאן, שכאשר בני ישראל נוהגים כבוד איש ברעהו, ועיניהם אינן צרות זה בזה, מתמלאת ארץ ישראל בתורה הקדושה.

ולכן, דוקא בפורים, בזמן שבו קבלו ישראל את **התורה שבצל-פה**, תקנו חז"ל את המצות "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים". וזאת, כדי שינהגו כבוד זה בזה – מה שיגרום לכך שתתקיים בהם **התורה שבצל-פה** מעתה יתבאר היטב הקשר בין פורים לבין ל"ג בעומר, כפי שכתוב: "לעולם(=תמיד) ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג בעומר, וסימנך **פל"ג**". שכן, בפורים קבלו ישראל את **התורה שבצל-פה**. ולכן תקנו לקיים בו מצות משלוח מנות איש לרעהו, כדי לרמוז שצריך לנהוג כבוד זה בזה, כדי שתתקיים **התורה שבצל-פה**. וזהו גם הענין לכך של"ג בעומר הוא יום של שמחה – כי ביום זה "פסקו מלמות" תלמידיו של רבי עקיבא על שלא נהגו כבוד זה בזה. ותלמידיו החדשים של רבי עקיבא מלאו את ישראל בתורה, בזכות זה שנהגו כבוד זה בזה.

וזהו שסים המהבר "וסימנך **פל"ג**" – כדי לרמוז שצריך לתקן את **הפילוג** שיש בין איש לבין רעהו. דהיינו, כל אחד ואחד מ ישראל, שאינו נמצא באחדות עם חברו, צריך לתקן ענין זה. שכן, יום ל"ג בעומר הוא גם יום של אחדות ישראל. שכן, רק על-ידי האחדות והשלום מתקיימות התורה שבכתב ו**התורה שבצל-פה**.

"ונתתי שלום בארץ..."

מעשה באיש אחד, שבא אחר ימי הפסח לגרש את אשתו, בבית דינו של הרב הקדוש רבי אברהם יהושע מאפסא זיע"א. שאל אותו הרב: מה לך, כי תרצה לגרש את אשתך? השיב לו הבעל: האשה הזו האכילה אותי בפסח מצה שרויה, בניגוד למסורת אבותי (מצה שרויה=מצה שרויה במים, שיש מחמירים שלא לאוכלה). צוה הרב לקרוא לאשתו-שלו(=הרבנית), וכשבאה, שאל אותה: הגידי נא לי, באמת, איזה מצות הנחת לפני בליל הסדר? הרבנית החרישה(=שתקה), כי יראה(=פחדה) לספר. אמר לה הרב: אל תיראי, הגידי לי את האמת. ותען הרבנית: שמתי לפניך מצות פשוטות, בלתי שמורות.

ומעשה שהיה כך היה: את המצה השמורה, שנאפתה בערב פסח לשם מצוה, הנחתי במפה מיוחדת בארון שבחדרי. ובהיותי טרודה בהכנת הסדר, בא איש עני אחד, ואמר שאין לו מצה שמורה לליל הסדר. אחד מבני הבית, שלא ידע שהמצה הזו הוכנה עבור רבנו לליל הסדר, נטל את המצה ונתן אותה לעני. ואני - ממשיכה הרבנית לספר - בבואי לקחת אותה מהארון, נדהמתי לראות שהיא נלקחה משם, ולא ידעתי מה לעשות, ויראתי לספר לבעלי(=הרב). נמלכתי בדעתי, ולקחתי מצה פשוטה, והנחתיה בתוך מפה, ועשיתי עצמי כלא יודעת דבר מפל הנעשה, והרב הקדוש ערך את הסדר על מצה פשוטה זו. הביט הרב בזה שבא לגרש את אשתו, ואמר לו: ראה, בני, אני אכלתי מצה פשוטה בליל הסדר, ועשיתי עצמי כלא יודע ולא מרגיש, למען לא אבוא לידי כעס והקפדה, והכל למען השלום. ואתה בא לגרש את אשתך בשביל מנהג של מצה שרויה, שאינו מן הדין כלל! מיד עשה הרב פשרה ביניהם, והם התפייסו, והלכו לביתם לשלום.

"ואכלתם בשר בניכם ובשר בנתיכם תאכלו" (כו' כט')

מסופר על אדם אחד, שבקר פעם אצל אדמו"ר מפורסם, ושאל אותו בקשר לדברי הזהר, שכתוב שלעתיד לבוא יתהפכו כל התוכחות והקללות שבפרשת "בחקתי" לברכות. כיצד יתכן - שאל האיש - שקללה של "ואכלתם בשר בניכם ובשר בנתיכם תאכלו" תתהפך לברכה? והרי אין לך קללה גדולה מזו? **שאל** אותו האדמו"ר: יש לך בנים? השיב האיש בשפה רפה ובכבד-ראש: אמנם יש לי בנים, אבל לצערי הם אינם שומרי תורה ומצוות, ואפילו כשרות אינם שומרים, ולכן נמנע אני מלאכל בביתם. זוהי פונת הזהר הקדוש - ענה לו הרב - לעתיד לבוא, בנך יחזרו בתשובה, ותהיה רשאי לאכל בבתיכם בשר ושאר מיני מאכלים שיגישו לפניך, וזהו שכתוב: "ואכלתם בשר בניכם ובשר בנתיכם תאכלו"...

עפת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד רבונו של עולם אב הרחמים, יהי רצון שזכות רשב"י תעמוד לנו, ותגאלנו ברחמים רבים, אמן.

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: בְּחֻקֵי "כְּדָאֵי הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְסִמּוֹךְ עָלָיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק" 🕯️ כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:02

ערש"ק טז' אייר תשע"ד (16.5.14) © יציאת השבת: 20:15 ר"ת 20:57

הַפְּטָרָה: "ה' עזי" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

בְּנֵי צִיּוֹן

"וַנְתַּתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתְכֶם" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

על הכתוב, "וַנְתַּתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתְכֶם", פרש רש"י: "וַנְתַּתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתְכֶם" – בְּשַׁעַת שְׁאִין דְּרַךְ בְּנֵי אָדָם לְצִאת (מִבֵּיתֶם) כְּגוֹן בְּלִילֵי שַׁבָּתוֹת".

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִין זֶה. שְׁכֹן, מְדוּעַ "וַנְתַּתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתְכֶם" זֶהוּ זְמַן לֵיל שַׁבָּת? תַּחֲלִילָה, נִקְדִּים לְהִבְיָא מָה שְׁמַצְאָנוּ בְּזֶהֱרַק הַקְּדוּשׁ (בְּרֵאשִׁית מו', מִתוֹרָגָם): "וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ" – זֹאת תוֹרָה שְׁבַע־פֶּה, שֶׁהִיא בְּבַחֲנֵינָת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וּבִה נִבְרָא הָעוֹלָם...".

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִין זֶה. שְׁכֹן, מְדוּעַ הַתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה הִיא בְּבַחֲנֵינָת יוֹם שַׁבָּת? וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁהִנֵּה אָמְרוּ חו"ל בְּשֵׁם הַמְדַרְשׁ (טור או"ח רצ'): "אֲמַרְהָ תוֹרָה לְפָנֵי הַקַּב"ה: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, כְּשִׁיכְנִסוּ יִשְׂרָאֵל לְאָרֶץ, זֶה רֵץ לְכַרְמוֹ וְזֶה רֵץ לְשׁוּדְהוֹ. וְאֲנִי מָה תֵּהֵא עָלַי? אָמַר לָהּ (הַקַּב"ה): יֵשׁ לִי זוּג שְׁאֲנִי מְזוּג לָךְ, וּשְׁבַת שְׁמוֹ, שֶׁהֵם בְּטִלִּים מִמְּלַאכְתָּם, וַיְכַוֵּן לְעֶסוֹק בְּךְ".

וְלָכֵן מְטַעַם זֶה הַתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה הִיא בְּבַחֲנֵינָת "שַׁבָּת". שְׁכֹן, בְּשַׁבָּת פְּנוּיִים יִשְׂרָאֵל לְעֶסוֹק בַּתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה. וְהִנֵּה, מֵאַחַר וְתַכְלִית הַתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה הוּא לְבַרֵּר וּלְהִבִּין אֶת הַכְּתוּב בַּתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה, נִמְצָא, שְׁבַע־פֶּה קֹדֶשׁ, עַל-יְדֵי לִימּוּדֵינוּ אָנוּ מְחַבְּרִים תוֹרָה שְׁבַע־פֶּה. (וְלָכֵן תִּקְנוּ לָנוּ חו"ל לְקִרְוֵא בְּשַׁבָּת אֶת פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ כְּדֵי לְחַזֵּק חִיבוּר זֶה שֶׁל הַתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה עִם תוֹרָה שְׁבַע־פֶּה).

וּמָה מְאֹד יוֹמַתֵק בְּזֶה לְהִבִּין מָה שְׁנִפְסַק לְהִלָּכָה בְּשַׁלְחַן עָרוּךְ (או"ח סימן רעד', סעיף א'), שְׁבַע־פֶּה חַיֵּב הָאָדָם לְבַצוֹעַ עַל שְׁתֵּי כְּפָרוֹת. וְזֹאת, כְּפִי שְׁכָתוּב בְּגִמְרָא (שַׁבָּת קיז'): "אָמַר רַבִּי אַבָּא: בְּשַׁבָּת חַיֵּיב אָדָם לְבַצוֹעַ עַל שְׁתֵּי כְּפָרוֹת, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת טז', כב'): 'לֶחֶם מִשְׁנֶה' (=נוֹסֶף)".

וְהִנֵּה, יְדוּעַ, שְׁלָחַם רוּמּוֹ לַתוֹרָה, כְּמוֹ מָה שְׁכָתוּב בְּמִשְׁלֵי (ט, ה'): "לָכֹו לְחַמּוֹ בְּלַחְמֵי" – "לָכֹו לְחַמּוֹ" – לְשׁוֹן רַבִּים, שְׁתַּלְחַמּוּ וְתַפְלְפְלוּ "בְּלַחְמֵי" (=בַּתוֹרָתֵי).

וּמְצִינוּ בְּזֶהֱרַק הַקְּדוּשׁ, שְׁאֲנוּ בּוֹצְעִים בְּשַׁבָּת עַל שְׁתֵּי כְּפָרוֹת לָחֶם, לְרִמּוֹז עַל לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְלָחֶם מִן הָאָרֶץ, כְּפִי שְׁכָתוּב בְּזֶהֱרַק (ויחי רמו'): "לְקַטּוּ לָחֶם מִשְׁנֶה". מָאֵי 'לָחֶם מִשְׁנֶה' (=נוֹסֶף)? אֵלֶּא תְּרִי (=שְׁתֵּי) לָחֶם – לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְלָחֶם מִן הָאָרֶץ".

וְעַל-כֵּן פֶּרַשׁ הַ"מְקַדֵּשׁ מְלֶךְ" (שם): "לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם הוּא תוֹרָה שְׁבַע־פֶּה, וְלָחֶם מִן הָאָרֶץ הוּא הַתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה. וְלִפִּי הָאֲמוּרָא אָנוּ בּוֹצְעִים עַל שְׁתֵּי לַחְמִים כְּדֵי לְרִמּוֹז שְׁצָרִיךְ בְּשַׁבָּת לְחַבְּרַת תוֹרָה שְׁבַע־פֶּה עִם תוֹרָה שְׁבַע־פֶּה".

וּמַעַתָּה יֵאִירוּ עֵינֵינוּ לְהִבִּין מָה שְׁטַמּוֹן רַש"י בְּגִדְל חוֹכְמָתוֹ, בְּאוֹמְרוֹ: "וַנְתַּתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתְכֶם, בְּשַׁעַת שְׁאִין דְּרַךְ בְּנֵי אָדָם לְצִאת (מִבֵּיתֶם), כְּגוֹן בְּלִילֵי שַׁבָּתוֹת". שְׁכֹן, בְּפִשְׁטוּת יֵשׁ לוֹמֵר, שְׁבַע־פֶּה זֶהוּ הַזְּמַן הַמְתַּאִים לִירִידַת גִּשְׁמִים, שֶׁהָרִי אֵין בְּנֵי הָאָדָם יוֹצְאִים מִבְּתֵיהֶם, וּמִמִּילָא הַגֶּשֶׁם אֵינוּ מְפָרִיעַ לָהֶם.

אוֹלָם יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁרַש"י הִתְכַּוֵּן בְּעַמְּק חוֹכְמָתוֹ, שְׁמַאחַר וְאֵין בְּנֵי הָאָדָם יוֹצְאִים לְמְלַאכְתָּם בְּלִילֵי שַׁבָּתוֹת, אֵלֶּא צָרִיכִים הֵם לְעֶסוֹק בַּתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה, וּלְחַבְּרָה עִם הַתוֹרָה שְׁבַע־פֶּה (בְּבַחֲנֵינָת לָחֶם מִשְׁנֶה), הִנֵּה, מִמִּילָא אֵז מִתְחַבְּרִים הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וַיּוֹרְדִים הַגֶּשֶׁמִּים.

"אֵל תִּקַּח מֵאֲתוֹ נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית וַיִּרְאֵת מֵאֲלֹהֶיךָ וְחִי אַחֲרֶיךָ עַמְּךָ"

עַל הַכְּתוּב, "אֵל תִּקַּח מֵאֲתוֹ נֶשֶׁךְ" שׁוֹאֲלִים הַמְּפָרְשִׁים, מְדוּעַ נִקְרָא אִיסוּר "נֶשֶׁךְ" בְּשֵׁם "רְבִית"? וְהָרִי לֹא מְצִינוּ שֵׁם זֶה (=רְבִית) בְּכָל הַתוֹרָה כְּלָה...
בְּסִפֵּר "בֵּן יְהוּדָע" לְהִגֵּה "ק רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים, בְּעַל הַ"בֵּן אִישׁ חַי" זִיע"א הוּא כּוֹתֵב רְמֵז נִפְלָא, עַל-פִּי הַכְּתוּב בְּגִמְרָא (בְּבֵא מְצִיעַא עה'): "תִּנְיָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מְלוֹי בְּרַבִּית יוֹתֵר מִמָּה שְׁמְרוּיָחִין – מְפָסִידִין. וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא

שְׁמַשִּׁימִין (=מחשיבים את) מִשֶּׁה רִבְנוּ חֲכָם, וְתוֹרַתוֹ אֲמֵת, וְאוֹמְרִים: אֵילוּ הָיָה יוֹדֵעַ מִשֶּׁה רִבְנוּ שֶׁהָיָה רוּחַ בְּדַבָּר (=בְּהִלְוָאָה בְּרַבִּית), לֹא הָיָה כּוֹתְבוֹ”.

וּמִבָּאָר הַ”בֵּן אִישׁ חַי”, שְׁמַלּוֹי בְּרַבִּית אוֹמְרִים שְׁמִשֶּׁה רִבְנוּ הָיָה אֲמָנָם חֲכָם בְּחֻכְמַת הַתּוֹרָה, אוֹלָם כִּיּוֹן שְׁלֹא עֶסֶק בְּמַסְחָר, אֶסֶר לְקַחַת רַבִּית. אֲבָל מוֹסִיפִים הֵם, שְׁאֵילוּ הָיָה מִשֶּׁה רִבְנוּ עוֹסֵק בְּמַסְחָר, מִיָּד הָיָה מִבֵּין שֶׁהִלְוָה עוֹשֶׂה רוּחִים גְּדוּלִים מִכֶּסֶף הַהִלְוָאָה, וְלָכֵן רָאוּי שִׁיתֵן חֵלֶק מִהַרְוּחִים לְמִי שֶׁהִלְוָה לוֹ.

מִכָּל זֶה נִמְצָא, שְׁאוֹתוֹ מִלּוֹה בְּרַבִּית לֹא רַק כּוֹפֵר בְּמִצְוֹת ”רַבִּית”, שֶׁהִיא כִּידוּעַ אַחַת מִ–תְּרִי”ג הַמִּצְוֹת, אֲלָא הוּא כּוֹפֵר גַּם בִּיתֵר תְּרִי”ב הַמִּצְוֹת, שֶׁהִרִי אוֹמֵר הוּא בְּעֵצֶם שְׁמִשֶּׁה רִבְנוּ נִתֵּן מִדְּעַתּוֹ אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְלֹא שֶׁנִּתְּנוּ הֵן מִפִּי הַגְּבוּרָה. וְלָכֵן נִקְרָא אִיסוּר זֶה בְּשֵׁם ”רַבִּית” – אוֹתִיּוֹת תְּרִי”ב – לוֹמֵר לָךְ, שְׁלֹא רַק בְּמִצְוֹת רַבִּית כּוֹפֵר הַמִּלּוֹה בְּרַבִּית, אֲלָא גַם בְּשָׂר תְּרִי”ב הַמִּצְוֹת.

”אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ, וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְנִתְתִּי גְשָׁמִיכֶם בְּעֵתָם” (כו' ג')

יִשְׁנֶם אֲנָשִׁים שְׁחוֹשְׁבִים בְּטַעוֹת שֶׁהַתּוֹרָה וְהָעוֹלָם הַזֶּה הֵם שְׁנֵי דְבָרִים הַמְּנוֹגְדִים אֶחָד לַשְּׁנֵי, וְאָדָם שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה לֹא יִכּוֹל לְהִנּוֹת מִהָעוֹלָם הַזֶּה. אוֹלָם טַעוֹת הֵיא בְּיָדָם, כִּיּוֹן שְׁאֲדַרְבָּה, הַתּוֹרָה רוּצָה וּמְעוֹנֵנֶת שֶׁהָאָדָם יִהְיֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה – אֲבָל הַנְּאָה עַל-פִּי הַתּוֹרָה, כְּגוֹן, כְּשֶׁהָאָדָם אוֹכֵל מֵאֲכָלִים אֲזִי יִכּוֹן שֶׁהוּא אוֹכֵל לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְיִבְרָךְ עַל כָּל מֵאֲכָל לְפָנָי שֶׁהוּא אוֹכֵל.

וְזֶהוּ שְׁאוֹמֵר הַכְּתוּב: ”אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ” – אִם תִּלְכוּ בְּחֻקוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְתַעֲסִקוּ בָּהּ, אֵל לָכֶם לְחֻשׁוֹב שֶׁזֶה יִהְיֶה עַל חֶשְׁבוֹן הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲלָא ”וְנִתְתִּי גְשָׁמִיכֶם בְּעֵתָם” – יִהְיֶה לָכֶם אֶת ”גְּשָׁמִיכֶם” – כָּל עֲנִי הָעוֹלָם הַגְּשָׁמִי הַזֶּה – ”בְּעֵתָם” וּבְזִמְנָם.

”כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יִחְרַם מִן הָאָדָם לֹא יִפְדֶּה מוֹת יוֹמֵת”

סִיפּוּר מוּפְלָא עַל כּוֹחַם שֶׁל צְדִיקִים הַתְּרַחֵשׁ בְּזִמְנוֹ שֶׁל הָאֲדָמוֹר רַבִּי שְׁלֵמָה גוֹלְדָמָן מְזוּוֹעָהִיל זצ”ל, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה: בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת (בְּבֵית שֶׁל זוּג שְׁלֹא הָיוּ לָהֶם יְלָדִים), הַכִּינָה הָאִשָּׁה הַצְּדִיקָנִית אֶת כָּל הַמֵּאֲכָלִים עַל הַשְּׁלַחַן מִבְּעוֹד יוֹם, וְהִיא וּבְעֵלָה הִלְכוּ לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְתַפִּילַת הַשַּׁבַּת.

אֶחָד הַגּוֹיִים שֶׁהַתְּגוֹרֵר בְּסִמּוּךְ, נִכְנָס לְשִׁכּוּנָה, וּבְשַׁעַה שְׁכָלָם הָיוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וּבְעוֹדוֹ מְשׁוּטֵט, עָלָה בְּאִפּוֹ רִיחַ מֵאֲכָלֵי הַשַּׁבַּת שֶׁל אוֹתוֹ זוּג. הוּא נִקַּשׁ עַל הַדְּלֵת כְּדִי לְהַשְׁבִּיעַ אֶת רַעְבוֹנוֹ, אוֹלָם בְּבֵית כְּמוֹבָן אֵין אִישׁ וְאֵין עוֹנָה.

לֹא חָשַׁב אוֹתוֹ גוֹי פְּעַמִּים, פָּרַץ לְתוֹךְ הַבַּיִת, וּמִיָּד הִתְיַשֵּׁב עַל שְׁלַחַן הַשַּׁבַּת, וְהַחֵל לֶאֱכוֹל וּלְמַלֵּא אֶת כְּרִסוֹ מִמַּעַדְנֵי הַשַּׁבַּת שֶׁהָיוּ עַל הַשְּׁלַחַן: חֲלָה, בְּשָׂר, סֶלְטִים וּשְׂאָר מֵאֲכָלִים, וְאִף לָגַם מִן הַיַּיִן כְּמָה וְכְמָה כּוֹסוֹת. וְהִנֵּה, עוֹד הָעוֹף בֵּין שִׁינָיו וּלְפִתָּע חָזְרוּ הַזּוּג מִן הַתַּפִּילָה, פִּתְחוּ אֶת הַדְּלֵת וְנִכְנְסוּ. לְמַשְׁמַע הַדְּלֵת הַנִּפְתַּחַת הַחֲסִיר לְבוֹ שֶׁל אוֹתוֹ גוֹי פְּעִימָה. הוּא הִבִּין שֶׁבְּעֲלֵי הַבַּיִת חָזְרוּ, וּמִיָּד בִּקֵּשׁ לְהִימְלֵט, בְּטָרֶם יִתְפָּסוּ אוֹתוֹ חֲלִילָה בְּקַלְקַלְתּוֹ. תוֹךְ כְּדִי נִסְיוֹן הַהִמְלָטוֹת, עָצַם הָעוֹף נִתְקַעָה בְּגָרוֹנוֹ, וְהוּא הַחֵל לְחַרְחֵר תוֹךְ שְׁנִיּוֹת נִפְל אֲרָצָה וְנִפַּח אֶת נִשְׁמָתוֹ הַטְּמֵאָה.

כְּאֲשֶׁר נִכְנְסוּ בְּנֵי הַזּוּג לְבֵיתָם, גָּלוּ לְחַרְדָּתָם אֶת הַגּוֹי מוּטָל מֵת עַל הָרִצְפָּה. פְּנִיָּהֶם הַחוֹירוּ, מָה יַעֲשׂוּ עִתָּה? הִרִי בְּרָגַע שִׁיבּוֹאוֹ הַשְּׁלִטוֹנוֹת לְבֵיתָם, יַעֲלִילוּ עֲלֵיהֶם לְבִטָּח כִּי הֵם הִרְגוּ אֶת הַגּוֹי! הַבִּיטוּ הֵם אַרוּכּוֹת זֶה בְּפָנָי זֶה, וְנִסּוּ לְחֻשׁוֹב כִּיֻּצַּד לְהִימְלֵט מִהַצָּרָה הַצְּרוּרָה הַזֹּאת שֶׁנִּחְתָּה עַל רֵאשִׁים... לְאַחַר כְּמָה דְּקוֹת הָאִשָּׁה הַתַּעֲשָׂתָה, וְאָמְרָה לְבַעֲלָהּ: ”הִרִי צְדִיק גְּדוֹל יֵשׁ בְּעִיר – רַבִּי שְׁלֵמָה גוֹלְדָמָן – פְּנֵה אֵלָיו, וְרֵאֵה כִּיֻּצַּד יוֹכֵל לְהוֹשִׁיעֵנוּ!”

מִיָּד רָץ הַבַּעַל אֵל בֵּיתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק רַבִּי שְׁלֵמָה גוֹלְדָמָן, וְסִפֵּר לוֹ אֶת כָּל מָה שֶׁהִתְרַחֵשׁ בְּבֵיתוֹ.

הִרְבַּ חָשַׁב מִסְפָּר דְּקוֹת, וְאוֹדָם עַז הַצִּיף אֶת פְּנֵיו הַקְּדוּשׁוֹת. לְאַחַר מִכּוֹן לְקַח בְּיָדוֹ אֶת אַחַת הַכְּפּוֹת שֶׁהִיָּתָה מוֹנַחַת עַל הַשְּׁלַחַן, שֶׁם בְּתוֹךְ הַכֶּף אֶחָד מִמֵּאֲכָלֵי הַשַּׁבַּת, וְצוּהָ עַל הָאִישׁ וְאָמַר לוֹ: ”קַח אֶת הַכֶּף הַזֹּאת, פִּתַּח אֶת פִּיו שֶׁל הַגּוֹי, וְשִׁים בְּתוֹכָהּ אֶת הַמֵּאֲכָל!”

הַבַּעַל לֹא הִבִּין כִּיֻּצַּד כֶּף הַמֵּאֲכָל יִכּוֹלָה לְסַיֵּעַ לָהֶם לְהִימְלֵט מִהַצָּרָה הַזֹּאת, אֲךָ מֵאַחַר וְהָיָה חֲדוּר בְּאִמוּנַת חֲכָמִים רָץ מִיָּד לְבֵיתוֹ, וַעֲשֶׂה כְּפִי שְׁצוּהוּ הַצְּדִיק – פִּתַּח אֶת פִּיו שֶׁל הַגּוֹי, וְהַכְּנִיס לְתוֹכּוֹ אֶת הַכֶּף וְהַמֵּאֲכָל שֶׁבְּתוֹכָהּ. וְהִנֵּה, לְאַחַר זָמַן מָה, וְלִתְהַדְּמָתָם הִרְבָּה, קָם אוֹתוֹ הַגּוֹי עַל רַגְלָיו, כְּאֵילוֹ מְעוֹלָם לֹא קָרָה לוֹ מְאוּמָה, הַשְּׁתַּעַל כְּדָקָה הַבִּיט הִיכֵן הוּא נִמְצָא, אוֹתוֹת בְּלִבּוֹ נִכְרוּ עַל פְּנָיו, וְלְאַחַר כְּמָה שְׁנִיּוֹת יָצָא מִפִּתְחַת הַבַּיִת. הַבַּעַל הַחֲלִיט לְרֵאוֹת מָה יַעֲלֶה בְּגוֹרְלוֹ, וּמִיָּד הִלְךְ אַחֲרָיו. הוּא עָקַב אַחֲרָיו, וְרֵאֵה כִּיֻּצַּד הַגּוֹי עוֹזֵב אֶת שְׁכוּנַת הַיְהוּדִים, וּפּוֹנֶה לְשִׁכּוּנָה בָּהּ הַתְּגוֹרֵר. וְהִנֵּה, כְּאֲשֶׁר הִגִּיעַ לְפִתְחַת אֶחָד הַבָּתִּים, עוֹד בְּטָרֶם הַסְפִּיק לְהִיכְנִס לְבֵיתוֹ, נִפַּל אֲרָצָה. מִיָּד קָמָה הַמוֹלָה סְבִיבוֹ, וְנִסּוּ לְהַקִּימוֹ וּלְעוֹרְרוֹ, אֲךָ לֵלֵא הוֹעִיל – הַגּוֹי מֵת, וְהַפֶּעַם לְתַמִּיד. אוֹ אֲזִי הִבִּין הַבַּעַל כִּי לְמַעֲשֶׂה הוּא וְאִשְׁתּוֹ חָזוּ בְּמוֹ עֵינֵיהֶם בְּתַחֲתֵי הַמַּתִּים. הוּא רֵאֵה וְהִבִּין כְּמָה גְּדוֹל כּוֹחוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁנִּתֵּן חַיּוֹת בְּאוֹתוֹ הַגּוֹי, עַד שֶׁיִּגִּיעַ לְפִתְחַת בֵּיתוֹ, וְשֶׁם יָמוּת, בְּלִי שִׁיעוֹרֵר עֲלִילַת דָּם עַל הַיְהוּדִים... שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!